

Vergaderjaar 2023–2024

36 410 XIV

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) en het Diergezondheidsfonds (F) voor het jaar 2024

Nr. 102

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, VISSERIJ, VOEDSELZEKERHEID EN NATUUR

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 augustus 2024

In opdracht van het ministerie onderzocht Motivaction, zowel kwantitatief als kwalitatief, de beleving en het gedrag van agrarische ondernemers inzake klimaatadaptatie. Tevens evalueerde Ecorys in samenwerking met Wageningen Economic Research (WEER) de doeltreffendheid en doelmatigheid van de subsideregeling Brede Weersverzekering, inclusief de huidige vrijstelling van de assurantiebelasting. In de evaluatie worden ook de vragen uit het toetsingskader fiscale regelingen beantwoord. Beide rapporten bied ik u hierbij aan.

Onderzoek beleving en gedrag agrarische ondernemers inzake klimaatadaptatie

Het door Motivaction uitgevoerde onderzoek, dat door mijn voorganger is aangekondigd¹, bevestigt de in het actieprogramma neergelegde aanpak. We gaan in de goede richting. Agrarische ondernemers nemen preventieve maatregelen, maar het kan beter. Het Motivaction-onderzoek biedt hiervoor ook goede aanknopingspunten, zoals het versterken van de inzet op het ontwikkelen, verspreiden en toepassen van kennis, innovatie en goede ervaringen, denk aan Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW). De focus kan daarbij de komende jaren meer komen te liggen op de ontwikkeling en toepassing van meer klimaatadaptieve rassen, gewassen en teeltsystemen, die beter kunnen omgaan met droogte, verzilting of natheid. Uit het onderzoek blijkt dat agrarische ondernemers de negatieve gevolgen van de veranderingen in het klimaat voor hun bedrijfsvoering en de financiële situatie van hun bedrijf merken, zoals minder gewasopbrengst door droogte. Ook werd duidelijk dat op dit moment met name agrariërs werkzaam in de open teelten worden geraakt door de veranderingen in het klimaat; veehouders ervaren veel minder negatieve

¹ Kamerstuk 35 925 XIV, nr. 159

gevolgen, alhoewel hun vee ook te maken krijgt met hittestress of (nieuwe) dierziekten. Als agrariërs maatregelen nemen, doen zij dat vooral op het gebied van bodem en water. Aanpassingen in de teelt krijgen nog niet zoveel aandacht.

Evaluatie Brede Weersverzekering

Een van de pijlers van het Actieprogramma klimaatadaptatie landbouw is het geven van een impuls aan het risicomanagement van vooral de agrarische ondernemers met open teelten, zodat risico's tijdig worden gezien, de gevolgen ervan kunnen worden ingeschat en de ondernemer daarop maatregelen kan nemen, waardoor de continuïteit van het bedrijf beter is geborgd. Resteren na het inzetten van schadevoorkomende en -beperkende maatregelen nog hoogscorende weerrisico's met grote impact, dan blijven ondernemingen gevaar lopen en is het aan de ondernemer zich al dan niet hiervoor te verzekeren. Dit kan met private weerverzekeringen en de op dit moment door het ministerie gesubsidiëerde Brede Weersverzekering.

De komende maanden zullen gesprekken worden gevoerd met vertegenwoordigers van de land- en tuinbouwsector over het belang van een (aangepaste) Brede Weersverzekering binnen het totale pallet aan instrumenten en maatregelen om de land- en tuinbouwsector klimaatadaptiever te maken.

De inhoudelijke kabinetsreactie op beide rapporten zal in het najaar volgen.

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
F.M. Wiersma